

Острів Мамає

Анатолій Качан

Нащадкам козаків Буго-Гардівської
паланки Війська Запорозького

1

До нас у дні квітучих трав
Козак з легенди завітав.
Настроїв кобзу голосну
І знов торкнув дзвінку струну.
А кінь стояв біля вікна
І слухав як дзвенить струна.

Козак-кобзар нам бив чолом,
А кінь – копитом під вікном.
Козак-кобзар на кобзі грав,
А кінь іржав і гарцював.

– Хто ж цей козак? – А пригадай...
Звичайно, це козак Мамай ,
Якого куля не бере,
А як заграє – серце мре...

...

Він народився у степах.
Там на порогах і навкруг
Рече в гранітних берегах
І точить скелі річка Буг .

Та ні бурхлива течія,
Ані безжалісні роки
Не стерли острів Мамає
В долині Божої ріки.

На тому острові Мамай
Співав під дубом віковим
Пісні про Січ і про Дунай,

Про Перекоп, Сиваш і Крим,
Де він гуляв конем своїм.

В Купальську ніч за джерелом
Знайшов він папороті цвіт –
І став Мамай чарівником,
Якого ще не бачив світ.

З тих пір він ясно розумів
Без допомоги тлумача
Шум яворів і комишів,
Знав мову вовка і сича.

Під час навали ворогів
Він замість кобзи шаблю брав,
А кулі на льоту ловив
І до своїх кишень складав
Або ж назад їх завертав.

Про Мамая-чарівника,
Про славу тих козацьких днів
Вдень і вночі шумить ріка
Поміж гранітних берегів.

2

–А як же звуть його коня,
Коня, що зайця обганя
І креше іскри з-під копит,
Немов кресалом об граніт?

– Коли цей коник під вікном
Ще не дружив із козаком,
А був лошатком-стригунцем,
Його назвали Воронцем .
Тепер це блискавка і грім,
А козакові – побратим.

...

Із вороним конем Мамай
Перепливав Дніпро й Дунай,
Південний Буг та Інгулець,
Кубань і Сіверський Донець

І боронив від ворогів
Прекрасну землю козаків –
Від чорноморських берегів
До гір карпатських і лісів.

Там, де Говерла* на плечах
Тримає неба синій дах,
Він разом з Довбушом гуляв,
Чортів, перевертнів ганяв.

Мамай лиш свиснув на чортів,
А Довбуш гримнув з двох стволів –
І за горою Піп Іван*
Чорти пропали, як туман.

А всі чортиці, хай їм грець,
Перевернулись... на овець !
Їх у долину, як чабан,
Повів перевертень-баран.

Перед овечками баран
Подзенькав тронкою-дзвінком –
І вся отара без вагань
Пішла услід за ватажком.
Дурним овечкам невтямки
Що їх ведуть на ШаШлики...

Мамай відвідав серед гір
І полонину Драгобрат,
І синьоокий Синевир**–
Недремне око гір Карпат.

Та звідусюди з Воронцем
Вони верталися завжди
В козацький Гард із острівцем
Серед бурхливої води.

Там і сьогодні течія
Шумить про славу Мамаю.

с. Мигія на Миколаївщині.

-----
*Г о в е р л а та Піп Іван, або Чорногора –
найвищі вершини українських Карпат.

** С и н е в и р – гірське озеро на Закарпатті,
яке ще називають Морським Оком.